

prof. RNDr. **Petr Baldrian**, Ph.D.

PŘEDSEDA

Praha 14. června 2024
č. j.: 62798/2024/GAČR/ES

Vážený pane místopředsedo,

dovolujeme si Vás požádat o souhlasné stanovisko Rady vlády pro výzkum, vývoj a inovace se zvýšením rozpočtu Grantové agentury České republiky v roce 2024. V souladu se zákonem č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, bude následně předložena **žádost o navýšení rozpočtu Rozpočtovému výboru Poslanecké sněmovny České republiky, resp. o změnu závazných ukazatelů kapitoly.**

Rada pro výzkum, vývoj a inovace vyšla GA ČR při přípravě návrhu rozpočtu na rok 2024 a střednědobého výhledu na léta 2025 a 2026 vstříc tím, že ve svém návrhu tyto prostředky navýšila na 146 mil. Kč, resp. 151 mil. Kč ve střednědobém výhledu. Při dalším projednávání zákona o státním rozpočtu však došlo k výraznému snížení rozpočtu na činnost agentury, a to nejen v porovnání s tímto návrhem RVVI, ale dokonce i v porovnání se střednědobým výhledem. Rozpočet na činnost Grantové agentury České republiky (GA ČR) pro letošní rok činí nyní 119 mil. Kč. S ohledem na aktuální nedostatečnou výši provozních prostředků bychom Vás rádi požádali **o souhlas s navýšením rozpočtu GA ČR o 25 mil. Kč na institucionální výdaje, resp. o přesun prostředků ve výši 25 mil. Kč z účelových do institucionálních prostředků, a to v případě, že by stávající rozpočet navýšen být nemohl.**

Důvodem pro navýšení rozpočtu je mimo jiné zvyšující se poptávka po podpoře GA ČR, která výrazně převyšuje finanční možnosti GA ČR. Poměr financovaných návrhů projektů je kolísavý – v posledních letech dochází k financování nanejvýš 20 % obdržených návrhů projektů. Počet projektů, které GA ČR každoročně hodnotí, se za posledních 5 let zvýšil o 15 %. Hodnoticí proces je tak nákladnější, ale **institucionální výdaje na rok 2024 byly schváleny ve výši roku 2019.**

Dlouhodobá nedostatečnost institucionálního financování GA ČR je zcela zřejmá i ze srovnání s obdobnými agenturami – Technologickou agenturou České republiky (TA ČR), jejíž cílem je podpora aplikovaného výzkumu v České republice, a švýcarskou agenturou SNSF (Swiss National Science Foundation), s kterou GA ČR pojí blízké partnerství díky společné účasti v iniciativě Weave. Švýcarská agentura je ve své zemi svým významem a zaměřením srovnatelná s postavením GA ČR v České republice.

rok	2023	2024	
rozpočet celkem	4 657 413 025 Kč	4 600 000 000 Kč	
institucionální výdaje	126 484 639 Kč	109 841 581 Kč	
účelové výdaje	4 530 928 386 Kč	4 490 158 419 Kč	GA ČR
podíl institucionálních výdajů	2,7 %	2,4 %	
počet řešených projektů	1 958		
počet funkčních míst	59		
rozpočet celkem	5 593 299 030 Kč	4 788 056 597 Kč	
institucionální výdaje	223 061 815 Kč	188 058 020 Kč	
účelové výdaje	5 370 237 215 Kč	4 599 998 577 Kč	TA ČR
podíl institucionálních výdajů	4,0 %	3,9 %	
počet řešených projektů	1 310		
počet funkčních míst	132		
rozpočet celkem	32 115 253 636 Kč		
institucionální výdaje	1 812 127 688 Kč		SNSF
podíl institucionálních výdajů	5,6 %		

Ze srovnání GA ČR, švýcarské agentury SNSF a TA ČR je patrné, že GA ČR dlouhodobě nedosahuje doporučeného optimálního podílu institucionálních výdajů na rozdíl od výše zmíněných agentur a že tento podíl v dlouhodobém horizontu klesá. Tento **optimální podíl by měl dosahovat přibližně 4 % celkového rozpočtu agentury.**

V GA ČR zůstává také již několik let téměř stejný počet funkčních míst, ačkoliv počty administrovaných soutěží, hodnocených a řešených projektů se každým rokem navyšují, což s sebou nese zvyšující se zátěž nejen pro funkční zaměstnance, ale i pro poradní a expertní orgány GA ČR (tj. hodnotící panely a oborové komise), od kterých se očekává vysoká odbornost, jejíž úroveň ve světě každoročně stoupá. Zajímavým ukazatelem je počet aktuálně podporovaných projektů připadajících na jednoho zaměstnance – v případě GA ČR dosahoval 33 projektů v roce 2023 (v TA ČR 10 projektů). Za zmínku stojí také to, že GA ČR v porovnání s ostatními českými poskytovateli jako jediná využívá výhradně dvoufázový proces hodnocení, do kterého jsou vždy zapojeni zahraniční odborníci, kteří zajišťují jeho nestrannost.

Dlouhodobě nedostatečný objem institucionálních prostředků pro činnost GA ČR je nepochybně velkým nebezpečím pro udržení činnosti GA ČR, jejíž agendy, pokud se podíváme nejen na vzrůstající počet administrovaných návrhů projektů, ale i na další oblasti, jako je **podpora genderové dimenze, evaluační činnost, Open Science, ale také podpora reformy hodnocení vědy (CoARA) a mezinárodní spolupráce**, se stále rozšiřují. Tyto a další agendy, včetně kyberbezpečnosti, potřebují k zajištění vysoce odborný a kvalifikovaný personál, který lze zajistit pouze tak, že GA ČR bude konkurenceschopná na trhu práce.

Dopad na udržitelnost rozpočtu má mimo výše zmíněných důvodů i **výrazná inflace**. Je proto nezbytné v příštích letech zajistit postupné zvyšování rozpočtu institucionálních výdajů, aby GA ČR mohla i nadále

¹ Zdroj: GA ČR, webové stránky TA ČR, Rozpočet a Výroční zpráva za rok 2023, k 13. 6. 2024 dostupné na <https://www.tacr.cz/o-nas/rozpocet-ta-cr/>, Annual Report 2023 SNSF dostupná na <https://www.snf.ch/media/en/4JuamSaLMSa8ADUm/financial-statement-2023-en.pdf>. Průměrný kurz CHF/CZK v roce 2023 – 1 CHF = 24.716 Kč.

plnit svoji nezastupitelnou roli v ČR, být partnerem pro mezinárodní instituce a atraktivní pro excelentní vědce a odborníky.

Předem děkuji za poskytnutí kladného stanoviska k navýšení rozpočtu GA ČR v letošním roce, resp. přesunu prostředků v rámci rozpočtu GA ČR.

S pozdravem

Vážený pan místopředseda

prof. Ing. Jiří Homola, CSc., DSc.

místopředseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Nábřeží Edvarda Beneše 4

118 01 Praha 1